

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právní následky šikany dětmi a mladistvými“

Akreditace Ministerstva vnitra ČR

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

- nová akreditace Praktické a právní aspekty řešení poruch chování u dětí a mladistvých závažného rázu

Termín a místo konání: 9. května 2025 od 9:00 do 15:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Cílem programu je reagovat na čím dál častější výskyt šikany ze strany dětí a mladistvých, k níž dochází nejen ve škole, ale rovněž mimo ni. Stranou pozornosti nesmí zůstat ani kyberšikana, tedy výskyt uvedeného patologického jevu v digitálním prostředí. Program se soustředí na právní následky, které mají nejen charakter výchovný, ale zejména preventivně-motivační. Zdůrazněna bude rovněž nemožnost trestat děti a mladistvé, resp. nutnost řešit uvedené jevy účinnými opatřeními, k nimž vyzývá i nový § 6a zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Po absolvování programu absolvent bude schopen:

- rozumět základní právní terminologii v uvedené oblasti,
- definovat slovo šikana,
- rozlišovat právní následky šikany ve školním a mimoškolním prostředí,
- definovat základní předpoklady odpovědnosti dětí a mladistvých,
- uvědomit si, že i v případě šikany je nejlepší zájem dítěte (ve smyslu vnějšího usměrnění) předním hlediskem,
- rozlišit soukromoprávní odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu a trestní odpovědnost,

- znát cíle opatření podle školského zákona,
- řádně argumentovat cíli opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže,
- odlišit kompetence rodičů, školy, OSPOD, civilního soudu a orgánů činných v trestním řízení,
- znát časté i méně časté případy šikany v digitálním prostředí (krádež identity, vydávání se za jiného, grooming, hacking, porno-pomsta, body-shamming apod.)
- znát aktuální judikaturu,
- znát aktuální novely právního řádu.

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Ohrožené dítě. Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě a právní úprava. Interdisciplinární charakter sociálně-právní ochrany dětí.

- Úvod do problematiky, zakotvení principu nejlepšího zájmu dítěte v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech. Participační práva dítěte.
 - ústavní pořádek, zejména Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Ohrožené dítě
- Smysl sociálně-právní ochrany dětí - poskytnutí pomoci dětem, jejichž práva, oprávněné zájmy, zdraví, život a řádný vývoj jsou ohroženy v důsledku nedostatečné péče nebo nečinnosti osob, které mají za ochranu těchto hodnot odpovědnost ze zákona nebo na základě rozhodnutí soudu
- Novinky v § 6a ZSPOD
- Demonstrativní povaha výčtu v § 6 ZSPOD
- Posuzování ohrožení dítěte jako interdisciplinární otázka
- Význam dětské a vývojové psychologie pro správný výkon agendy SPOD.
- Význam dětské a vývojové psychologie pro dokazování rozumové, mravní i volní vyspělosti dítěte
- Exkurz do judikatury

2. Projevy poruch chování a jejich protiprávní souvislosti. Právní řešení.

- Definice poruch chování
 - posouzení odchylky od normálu, právní hodnocení - odkaz na judikaturu krajských soudů (zejména KS v Hradci Králové)
 - posouzení norem chování, subsidiární aplikace právních pravidel zohledňujících rozumovou a volní vyspělost a přihlédnutí k věku
 - schopnost uvědomit si nejen aktuální nevhodnost, ale zejména budoucí negativní následky svého chování (jednání)
 - zdůraznění nutnosti chápat společenskou normu

- Význam rozumové složky projevu vůle v právním smyslu a její psychologické aspekty
 - uvědomění si podstaty (právní i lidské) každého jevu
 - schopnost rozpoznat následky každého jevu
 - tendence dětí opomíjet negativa
 - správné kladení otázek dětem při rozpoznávání rozumové složky
 - význam informací při realizaci participačních práv dětí
 - schopnost rozpoznání možnosti působit bezdůvodnou újmu druhému
- Význam mravní složky projevu vůle v právním smyslu a její psychologické aspekty
 - význam celospolečenské morálky
 - dobré mravy jako objektivní, nikoliv subjektivní kategorie
 - smysl a podstata objektu formální stránky protiprávních skutků
 - smysl a podstata společenské nebezpečnosti
- Význam volní složky projevu vůle v právním smyslu a její psychologické aspekty
 - autonomie člověka jako předpoklad správné výchovy dítěte
 - autonomie vůle jako předpoklad možnosti dosažení vlastního štěstí a řádného fungování v právním životě
 - narušení volní složky jiným člověkem
 - rozpoznání ovlivnění dítěte
 - narušení volní složky jinou skutečností
 - vliv duševních poruch
 - vliv závislostí

3. Exkurs do digitálního prostředí

- hacking, stalking, šikana, krádež identity, grooming (vydávání se za jiného), obtěžování a spamování, projevy fyzického násilí, šíření poškozujících informací, porno pomsta, kontrola osobních účtů, lákání

4. Exkurs do dokazování

- Důkaz šikany
- Možnost legálně pořizovat fotografie či audio- a videonahrávky
 - pořizování fotografií a záznamů bez souhlasu snímaného
 - možnost použití fotografií či záznamů ze sociálních sítí
- Pořizování nahrávek ve prospěch dítěte jinými osobami
- Kolize se školními řády zakazujícími používání mobilních telefonů

5. Odpovědnost

- Trestní odpovědnost dítěte
 - rozumová a volní vyspělost
 - věk dítěte
- Skutková podstata provinění a její důkaz
- Soudní řízení o uložení vhodného opatření
 - role OSPOD
- Činnost jinak trestná
 - protiprávní činy dětí mladší patnácti let
 - civilní soudní řízení a role OSPOD v něm
 - ukládání vhodných opatření
 - role OSPOD

6. Opatření

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
 - je šikanátor ohroženým dítětem?
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
 - nikoliv řádný výkon rodičovské odpovědnosti a zásahy do ní
 - je šikana důvodem pro změnu prostředí?
- Výchovní opatření
 - charakteristika, ukládání a jednotlivé druhy výchovných opatření – dohled probačního úředníka (charakteristika dohledu, obsah a účel dohledu, povinnosti mladistvého, výkon dohledu), probační program (charakteristika, podmínky uložení probačního programu a jeho výkon), výchovné povinnosti, výchovná omezení a napomenutí s výstrahou
- Ochranná opatření
 - Charakteristika, ukládání a jednotlivé druhy ochranných opatření - ochranná výchova, ochranné léčení, zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty, zabezpečovací detence
- Trestní opatření
 - charakteristika, ukládání a jednotlivé druhy trestních opatření – obecně prospěšné práce, peněžitě opatření, peněžitě opatření s podmíněným odkladem výkonu, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, vyhoštění, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, domácí vězení, podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem, odnětí svobody
- Alternativy k uložení trestního opatření – upuštění od uložení trestního opatření, podmíněné upuštění od uložení trestního opatření
- Opatření ukládána dětem mladším 15 let
 - specifika ukládání opatření oproti mladistvým pachatelům
 - jednotlivé druhy ukládaných opatření
- Školský zákon
 - kázeňská opatření

7. Diskuse a závěr